

Böszörményi Márton

Sarkazás

Ha kutya lennék, akkor nem kéne itt ülnöm, gondoltam, miközben az elviselhetetlenül kényelmes fotelben fészkelődtem, és száraz, görcsös tekintettel a falra szerelt képernyőn a fogászat újra és újra ismétlődő reklámját bámultam. Ha kutya lennék, nem kéne egy fogorvosi váróban kushadnom, vacogva a félelemtől, fogvacogva szűkölnöm, hogy ilyen merész ecsetkezeléssel mos-sam egybe a történetem vásznára felkent költői képeket, mert akkor csak ugatnom kéne, meg csóválni, meg zabálni, meg dugni. De ez persze, így, ebben a formában nem igaz, mert a kutyáknak is ugyanúgy elrohadhat a foguk, és akkor ugyanott tartunk, mert akkor kutyaként kéne egy állatorvosi rendelőben remegnem, csak úgy még azt sem érteném, hogy mi történik körülöttem, csak azt érezném, az ösztönöm azt súgná, hogy itt valami borzalmas dolog fog történni, és csak még jobban reszketnék az ismeretlentől. Szóval, akkor már inkább jobb így, döntöttem el magamban, hogy tudom, mi vár rám, mert fel tudok rá készülni lelkileg, és arcot tudok adni a rettenetnek, és tudom, hogy egyszer vége lesz, és tudom, hogy utána jobb lesz, és a saját szabad akaratomból vagyok itt, és nem pórázon rángattak el idáig. Ha így, ebből a szemszögből vizsgálom a dolgot, gondoltam, akkor jobb, hogy ember vagyok, nem kutya.

Aztán, amint ezt a dolgot ilyen szépen lerendeztem magamban, szemem elől felszállt a köd, és megint láttam, mármint nem csak néztem, bambán, élettelen, üveges tekintettel, hanem láttam azt a jópofizós, giccses, végletekig abszurd reklámfilmet, arról a rendelőről, ahol éppen nyüszögve ültem, amiben egy jóképű, sterilen fehér fogsorú katalógus-férfi boldogan fekszik a vakító orvosi lámpa alá, hogy aztán percekig, mármint a filmben percekig, valójában órákig turkáljanak a szájában, a fejében mindenféle műszerekkel, szikékkal, kampókkal és kalapácsokkal, és

az előbbi nyugalمام úgy illant el, úgy foszlott apró cafatokra, mint a bőr, az inak és a hús egy vadállat agyari között. Mert az most már nem nyugtat meg, hogy nem vagyok kutya, gondoltam, most már csak az nyugtatna meg, ha nem lennék itt. Nem az, ha már túllennék rajta, nem, mert az azt jelentené, hogy bent voltam, hogy át kellett élnem a szenvedést a fogorvos vakító lámpája alatt, melynek fénye mintha isteni fény lenne, mintha angyalok fénye sütné le rám fentről, és én nem tudom róla levenni a szemem, és nem tudom elfordítani a tekintetem, és könnycsepp csordul le a halántékomon, bele a fülembe, és már nem is hallok és nem is látok, miközben az érzéstelenítő ellenére is érzem a fémet a számban, érzem a fogamon, a fogamban, belül az agyam legmélyén érzem, ahogy matat, bökdös, fúr és turkál, és én csak fekszem, kiszolgáltatottan, mereven, mint szüzlány a szalagavató után. Én nem akarok rajta túl lenni, én nem akarok egyáltalán benne lenni. De most még elmehetek, gondoltam, én jelentkeztem be, én jöttem ide, magamtól, senki nem kényszerített, és nem vagyok már gyerek, felnőtt ember vagyok, akkor megyek el a fogorvostól, amikor akarok. Ugyanakkor nem vagyok már gyerek, felnőtt ember vagyok, nem futhatok el a fogorvostól. Mert a fogammal igenis kezdeni kell valamit, mert bár most éppen, ebben a pillanatban nem fáj, de csak azért, mert a pánik és a félelem elnyomja, de amint kilépnék az utcára, visszatérne az elviselhetetlen, alattomos lüktetés, és a szúrás, mintha egy száalka fúródott volna a számba, fel egészen a szemgolyóig, szóval nem mehetek el, végig kell csinálnom, mert a permanens fájdalom mégiscsak rosszabb, mint ez az egyszeri kínszenvedés.

Nem futok el, gondoltam határozottan, hogy mennyire lehet valamit határozottan gondolni, azt a mai napig nem tudom, de abban a pillanatban határozottan arra gondoltam, hogy nem fogok megfutamodni, állok elébe mindennek, fúrónak, szikének, kalapácsnak, csak tűnjön el a fájdalom. Mert ekkor már megint ott volt az a lappangó dörömbölés, mint amikor az alsó szomszéd d'n'b-t hallgat, csak ez fáj, vagyis ez már nem is fájdalom, hanem valami azon túli, egy érzés a fájdalomon túlról, amit leírni

nem lehet, elmondani nem lehet, mert csak akkor tudod mi az, ha benned van, mint a szülés vagy a haldoklás, de ez fogfájás, amit nem így kéne hívni, mert ez így nem fejezi ki azt, ami. A fogfájás szóösszetétel nem fejezi ki a fog fájdalmának valóságát.

Volt ugyan nálam egy könyv, már nem emlékszem, hogy Bodor, Bukowski vagy Pelevin, de egyszerűen nem tudtam rávenni magamat az olvasásra. Mintha meggyaláztam volna a művet és íróját is azzal, hogy egy fogorvosi váróban olvasom. És valószínűleg a pánik és fájdalom együttes, tömény jelenléte miatt az agyam nem is fogott volna fel egyetlen szót sem az olvasottakból. Maradtam hát a turkálásnál. Találtam egy csomó szórólapot, rengeteg cetlit, összefirkált papírfecnit, egyszer használt, ketchupfoltos szalvétát, bontatlan otépés borítékokat, egy elnagyolt rajzot egy pudingról, ami egy kanál segítségével próbálja az evést, egy radírt, egy törött hegyű ceruzát, kifogyott tollakat és néhány olyan csoki papírját, amiket egészen biztos, hogy nem én ettem meg. Aztán a sok szemét alatt rábukkantam egy kicsi, puha, félhold alakú tárgyra, amiről elsőre nem is tudtam megállapítani, hogy micsoda, csak miután tüzetesebben megvizsgáltam, jöttem rá, hogy egy talpbetét levágott sarka. Vagyis az a rész, amit le kellett vágnom a sarkából ahhoz, hogy passzoljon a cipőmbe. Persze, mikor szendvicsember voltam. Mikor nyolc-tíz órát kellett álldogálnom a Moszkva téren egy kibaszott táblával a nyakamban, amitől alig bírtam mozogni, és még egy nyamvadt cigire se tudtam rágyújtani, mert pont nem értem el a kezemmel a számat. Mindezt januárban, a mínusz halálban. Éhbérért. Sem. Mert végül egy forintot nem kaptam azért, hogy egy hónapig szoptam kint a hóban-fagyban, étlen-szomjan, cigi nélkül. A talpbetét meg szart sem ért, mert ugyanúgy szétment a lábam, a derekam és a hátam is. Mindegy, abban a pillanatban, az irreálisan barátságos hangulatú fogorvosi rendelőben jó volt rátalálni erre az emlékre, erre a régen elfeledett rémálomra, ami kizökkentett egy időre a szenvedésem és az egyre fenyegetőbbnek tűnő reklámfilm végtelen körforgásából.

Miközben ezen az édes-bús emléken nosztalgiztam, kezem továbbra is a táskában matatott, és kisvártatva, az egyik eldugott

belső zsebben egy újabb meglepő kincsre bukkant. Egy cipő sarkára. Egy női cipő sarkára. Egy leszakadt sarok a táskám mélyén. Ūrhajójától elszakadt asztronauta a világűrben. Ennek a rejtélynek a megoldása nehezebbnek bizonyult a talpbetéténél. Forgattam, egyre csak forgattam ujjaim között a koszos kis cipősarkat, de csak nem jöttem rá, hogy honnan van. Aztán valami felsejlett. Egy ködös emlékkép. Csak egy foszlány. Hogy ez a sarok itt a feleségemé, vagyis hogy az ő cipőjének a sarka, valaha hozzá tartozott, de hogy hogyan hagyta el, és hogy én miért tartottam meg, az az istennek nem jutott eszembe. Egy buliból mentünk hazafelé, vagy futottunk a busz után, vagy a nőgyógyásztól mentünk a metróhoz, vagy honnan mentünk hová, mert mentünk, az biztos, hogy mentünk az utcán, és egyszer csak leszakadt az a sarok, és én elraktam, pedig biztos vagyok benne, hogy a nejem azt mondta, hogy dobjam ki, de én megtartottam, begyömöszöltem a táskámba, a legeldugottabb zsebébe, hogy aztán most, a rendelőben megtalálhassam, és azon gondolkozzak, honnan is van ez a sarok. Elpakolok mindenféle sarkakat, a táskámban gyűjtöm mindennek a sarkát, hogy később megfejthessem őket.

Valahol ennél a pontnál tarthattam elmélkedésemben, mikor kinyílt, illetve nem szimplán kinyílt, hanem feltárult a rendelő ajtaja, és becsődült rajta egy nagyjából tíz-tizenhárom fős brigád. De úgy csődültek, hogy nem egyesével jöttek be, nekem legalább is úgy tűnt, hanem egyszerre, mintha össze lennének növe, mint valami élő, lélegző emberi massa, egy sokfejű szörnyeteg, egymásba kapaszkodva, egymásból kinöve, hogy nem tudtam eldönteni, hol kezdődik az egyik, és hol ér véget a másik, mert egyszerre csak ott voltak bent, mindannyian, vagyis együtt a rendelő közepén, a recepciós lány pultja és az én üvegasztalos, foteles főhadiszállásom között, a tévétől mondjuk távol, de azért úgy, hogy ha akarják, pár lépésből le tudják szakítani. Nem tudom, miért gondoltam azt, hogy le szeretnék szagatni a tévét, mindenestre megtehették volna.

A recepciós hölgy már emelkedett is, felháborodva, fortyogva, ahogyan láva a vulkánból, láttam rajta, hogy itt ő most leszámó-

lásra készül, mert az milyen dolog, milyen egetverő szentségtörés, hogy egy ilyen bagázs csak úgy bemasírozik, hogy ennyien vannak, és hogy időpont az meg nincs, és már nyitotta apró, remegő száját, ami nem a félelemtől, hanem az idegtől, a mérhetetlen idegfeszültségtől remegett olyan nagyon, mint az epilepsziás, de ekkor meg is állt, belefagyott a mozdulatba, szája tátva maradt, és csak állt, értetlenül, mert a csürhe megállította, tizenvalahány kéz lendült egyszerre a magasba, tizenvalahány feltartott kar parancsolt rá, mi több, utasította szerencsétlen lányt, hogy most maradjon, most kussoljon egy kicsit, mert itt most már nem ő a főnök, és itt most valami történni fog, valami esemény van készülőben. Nem kellett sokáig várni, hogy kiderüljön, mi is az az esemény, aminek így, ilyen szokatlan formában kell bekövetkeznie, ugyanis a csoport élén álló alak beszélni kezdett. Mindannyian ugyanolyan ruhát viseltek, fehér póló, rajta egy szakállas, hosszú hajú férfi arca, alatta nagybetűs felirat: JK SZK, plusz fekete farmernadrág, plusz valamiféle katonai bakancs, plusz valami lánc, ami a nadrágzsebből a bakancs száráig lógott. A megszólaló arca viszont más volt, mint a mögötte állóké. A többiek vonásait nem is tudtam kivenni, vagy ha akkor sikerült is, ma már nem emlékszem egyikre sem, valahogy összemosódtak a szemem előtt. De ez a fickó jellegzetes volt. Talán a nagy kék szeme. Az árnyalatát nem tudnám pontosan meghatározni. Vagyis nem tudnám szemléletesen leírni. Mint a vákuum. Talán leginkább olyan volt az a kék szem, mint a levegő hiánya. És borostás volt. A többiek feje teljesen sima, kopasz, tökéletesen szőrtelen. Az ő arcán enyhe borosta sötétlett. Harmadnapos borosta. Nem másnapos. Ez az ember soha nem másnapos. Minden reggel harmadnapra ébred. A szája szélén, hogy a jobb vagy a bal oldalon, azt már nem tudom, egy anyajegy pihent. Mikor megszólalt, az anyajegy fel-le járt, folyamatosan mozgásban volt, egy örökmozgó, mint a szív, mint az ember szíve, ami a halála napjáig megállás nélkül dolgozik, olyan volt ennek a férfinak ez az anyajegy ott a száján, mint egy külső szív, ami azt hirdeti a világnak, hogy viselője él, igenis él és mozog, és meg nem áll.

Figyelmeztettek ránk, testvéreim, kezdett bele mondandójába a férfi nagy hangon, és közben nem nézett se rám, se a recepciós kisasszonyra, akiknek pedig elvileg az egész hajcihő szólt, lévén, hogy csak mi ketten tartózkodtunk a szobában, így csakis mi lehettünk a testvérei, akiknek figyelmezniük kellett rá, vagyis rájuk, merthogy többes számban beszélt. Azért jöttünk, hogy meginvitáljunk titeket, hogy csatlakozattok a világ legjobb, legigazabb, legnagyobb csapatához. Legyetek ti is szurkolótáborunk tagjai. Azé a szurkolótáboré, mely az egyetlen csapatnak szurkol, aminek egyáltalán szurkolni érdemes. Ez pedig nem más, mint Jézus Krisztus csapata! Lépjetek közénk, csatlakozzatok a Jézus Krisztus Szurkoló Klubhoz! Szurkoljunk együtt a Megváltónak a Sátán ellen vívott mérkőzése során! Itt hosszú szünetet tartott, anyajegye aprókat rángott, ahogy a férfi mellkasa emelkedett és süllyedt, miközben vette a levegőt. A háttérben a fehér vigyorú férfi ezredszere is befeküdt a fogorvos vattatálcájára alá. Te, ott! Hirtelen, minden előzmény nélkül, az anyajegyed férfi rám mutatott, mert persze, hogy engem sikerült kiszúrnia a tömegből. Te, ott, mondta még egyszer, és nyomatékosan újra felém bökött hosszú, csontos mutatójával. Te azért vagy itt, mert elhanyagoltad a fogaid ápolását. Nem törődtél velük. Csak zabáltál és ittál, haraptál, rágtál és csikorgattál, de nem mostad meg a fogadat minden reggel, délben és este, igaz-e? Erre nem voltam fölkészülve, mukkanni sem tudtam, de nem is lett volna lehetőségem válaszolni, mert azonnal folytatta. Most pedig itt reszketsz, félsz, mert tudod, hogy micsoda kínok várnak rád. Pedig mindez megelőzhető lett volna, nem igaz? Ha helyesen cselekszel, most nem kéne egy fogorvos várótermében rettegned. Ha csatlakoztok hozzánk, a férfi most újra mindnyájunkhoz, mind a kettőnkhez intézte szavait, akkor nem kell a végítélettől rettegnetek. Jézus tudni fogja, hogy kik szurkoltak neki. Ha idejében csatlakoztok a klubhoz, akkor nem kell tartanotok a pokoltól. Jézus Krisztus megjutalmazza a drukkerit. De ha nem tartotok velünk, s itt sokatmondóan, vészjóslóan körbehordozta nagy, levegőtlenül kék tekintetét az egybegyűlteken, rajtam és a recepciós lányon,

akkor nincs mit tenni. Aki nincsen velünk, az ellenünk van. Nem volna jobb, ha a mi szektorunkban ülnétek, mikor a meccs utolsó percében a Sátán már beképzelten röhög a kapufának támaszkodva, mert azt hiszi, ő nyert, és így nem is figyel arra, hogy a labda elgurult tőle, és Jézus háttal áll neki, mert el akarja hitetni vele, hogy ő már feladta, hogy már nincs remény, hogy most már csak annyit tehet, hogy szomorúan lekullog a pályáról, de akkor megérzi, hogy közelít hozzá a labda, és meg sem fordul, csak lazán, egy hanyag mozdulattal a bal alsóba sarkazza a labdát, és a Sátán nem hisz a szemének, és mi egyszerre ugrunk fel, mi, Jézus Krisztus szurkolói, és üvöltünk, és jön a mámor, az eufória, és a megváltás. Hát nem lenne jobb, testvéreim?

Ebben a pillanatban egy orvos vágatott ki az egyik vizsgálóból, fehér köpenye vadul lobogott mögötte. Mi ez a felfordulás, ordította vöröslő fejjel, mi az isten történik itt? Bizony az, testvérem, mondta nyúlós, nyákos higgadtsággal az anyajegyes, isten történik itt. Takarodjanak a rendelőmből, most azonnal, maga pedig, mutatott rám idegesen az orvos, és nem esett túl jól, hogy ma boldog-boldogtalan engem pécéz ki magának, és rám mutogat és engem egzecíroztat, maga pedig húzzon befelé a hármasszobába, mert már félórája magára várok. Amilyen gyorsan csak tudtam, felpattantam, és úgy süvítettem befelé a rendelőbe, be a fémszékbe, a vakító, angyalfényű lámpa alá, mintha az életem múlna rajta, de még láttam, ahogy a doktor gyilkos pillantást lövell először a csürhére, hogy tűnjenek már innen, aztán a recepciós hölgyre, hogy azt a rohadtul egyszerű munkát sem tudja normálisan elvégezni, és végezetül éreztem, hogy még én is, a hátam is kapott egy hideg, szúrós tüskét abból a bizonyos tekintetből, csak azért, mert éppen ott voltam, és még nem fogyott el a dühe, és nem ürült ki, és ezért még nekem is jutott belőle egy adag, hogy megnyugodhasson végre, én pedig boldogan ültem be a fogorvosi székbe, és már nem érdekelt, hogy mi jön most, és mi lesz ezután.